

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академичната длъжност доцент по специалност Български език, съгласно обявата в ДВ брой 36 от 03. 05. 2019 г. за нуждите на Секция по ономастика

с кандидат: д-р Мая Влахова-Ангелова, гл. асистент в Секция по ономастика към Института за български език „Л. Андрейчин“ при БАН

Автор на становището (член на НЖ): доц. д-р Ана Иванова Кочева от Института за български език „Л. Андрейчин“ при БАН

1. Кандидатката за академичната длъжност доцент – гл. ас. д-р Мая Влахова-Ангелова представя за участие в конкурса 1 хабилитационен труд във вид на електронна книга, 1 студия, 22 статии в научни издания, от които 15 самостоятелни и 7 в съавторство, 2 рецензии, 1 научно съобщение, 2 хроники и персоналии, т.е. общият брой публикации след придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и длъжността гл. асистент е 30. Голяма част от тях са публикувани в индексирани и реферирани български и чуждестранни издания. Списъкът на цитиранията включва 26 цитата на индивидуалните трудове на Влахова и 4 на публикации с нейно съавторство. Публикуваните рецензии за нейни трудове са общо 3. Очевидно е, че са спазени количествените показатели на изискванията на ИБЕ при БАН, в т.ч. и наукометричните показатели за заемане на академичната длъжност доцент.

2. Мая Влахова-Ангелова е вече утвърден учен, който повече от 14 г. свързва кариерното си израстване с ИБЕ при БАН, в който започва като докторант, през 2010 г. защитава успешно докторската си дисертация и последователно като проучвател, асистент и главен асистент работи в Секцията по ономастика, където провежда научни изследвания в областта на българската антропонимия и омонимия, активно участва в научните проекти на звеното, в организацията на научни форуми (на които изнася и доклади), подготвя научни публикации, организира и взема участие в научнопопулярни инициативи, свързани с популяризиране дейността на ИБЕ. Международните и национални форуми, в които е участвала през периода 2013 – 2018 са 14 на брой. Редом с това, тя е и редакционен секретар на сп. „Балканско езиковедие/Linguistique balkanique“, орган на Института за български език, БАН, като буквално изнася на плещите си логистиката на първото индексирано в SCOPUS издание на Института.

3. Основните научни изследвания и интереси на Мая Влахова-Ангелова са в областта на българската антропонимия и омонимия. Специално внимание бих обърнала върху студията ѝ „Цветовите в българската топонимия (върху материал от Западна България)“, излязъл в поредицата *Известия на ИБЕ*, т. XXVII (2014), стр. 130-160. ISSN: 0323-9934. В студията авторката си поставя за цел да проучи цялостно като отделен клас названия онези имена, които съдържат цветови означения. Редом с това се описват, систематизират и анализират термините за цвят, срещани в българската топонимия. Те се разглеждат и с оглед на тяхната семантика, за да се проследят всички възможни значения, с които се срещат, включително и такива със значение за „нецвет“. Проученият корпус от топонимен материал е впечатляващ - той наброява няколко хиляди названия. Прилагането на когнитивен и семиотичен подход позволява да се анализира семантиката на отделните цветоозначения и да се опишат всички техни буквални и преносни значения, като по този начин се очертаят семантичните полета на всеки отделен термин за цвят в топонимията. Резултатът от изследването дава отговор

на множество важни лингвистични въпроси за видовете термини (според техния произход), за архаичните и диалектни лексеми със значение на цвят, най-често срещаните видове топоними, съдържащи цветове, честотата на отделните термини, техните преносни употреби, засвидетелствани в топонимията. Влахова продължава темата за цветовете и в други свои публикации. Интерес представлява и статията „Народната таксономия на плодовете според данни на българската топонимия“, публикувана в сп. *Български език*, т. 61 (2014), кн. 4, стр. 55-69. ISSN: 0005-4283, в която се проучват българските народни имена на растения (плодове) от етнолингвистична гледна точка въз основа на богат топонимен материал. Тъй като местните имена пазят множество фитоними, повечето от които архаични, се предполага, че те отразяват по надежден начин механизмите за концептуализация на природната среда и народна биосистематика.

Особено внимание заслужава, разбира се, хабилитационният труд на Влахова-Ангелова. Ономастика и етноботаника: названия на плодове според данни от топонимията в Западна България. София: Издателство на БАН „Проф. М. Дринов“. ISBN 978-954-322-956-7. 2018. 120 стр. <http://www.baspress.com/book.php?l=b&id=1368>, излязъл във вид на електронна книга. Фактически работата на Влахова се състои от две части, които съвсем условно ще означа като: 1) обзорна (теоретична) и 2) собствено ономастична (прагматична) върху западнобългарски езиков материал, спомагащ за изграждането на модел на народната таксономия на плодовете. Макар и необявен (с малки изключения) представеният модел е не само образец за таксономията на плодовете, но и за растенията, раждащи тези плодове. От заглавието, съдържанието и разработката на труда личи, че той има многоаспектен характер. Авторката предлага създадения от нея модел за народната таксономия на плодовете в Западна България, изграден основно върху родово-видовите разновидностни отношения – хиперонимни или хипонимни – при имената за различните растения. Важен детайл в проучването е, че в изградената от нея конструкция са включени и нарицателните имена за места (*Nomina loci*), мотивирани от имена за плодове, които са дали отражение при възникването на топонимите (топонимите вече са собствени имена). Конструкцията е върховото теоретично постижение на Влахова, тя я прилага, за да разположи богато събрания материал от Западна България. Схемите имат дендритна структура с различни (хипер- и хипо-) равнища: род, вид, разновидност, т.е. названията в хоризонтален ред са взаимно подчинени едно на друго, а във вертикален са равноправни разновидности (хетероними) на овозка. Успехът на Влахова в този труд е несъмнен. Представената работа визуално предава сложните семантични отношения и трябва да бъде оценена високо като образец в методологично отношение при писането на подобни трудове.

4. Позволявам си да отправя критична бележка към някои от констатациите на Влахова в статията „Съживяване на диалектната лексика по данни от българската топонимия“ – В: *Юбилеен сборник „Професор Иван Кочев – живот, отдаден на езикознанието“*. А. Кочева (Съст.). 2016. София: Издателство на БАН „Проф. М. Дринов“, стр. 298-303. ISBN: 978-954-322-852-2. Там са изразени съждения, че „повсеместната урбанизация и обезлюдяването на селата води до катастрофална загуба на диалекти...“, както и, че „териториалните диалекти са сред най-застрашените и едва ли усилията на фондации и лингвоектоактивисти могат да спрат или да забавят процесите на отмиране“. Оставяйки настрана факта, че диалектите съществуват не по силата на въпросните усилия, а на езиковите закони, трябва дебело да подчертая, че съвременните теренни проучвания на диалектолозите показват точно обратното – има възраждане не само на териториалните говори, но и на отношението към тях; днес те са белег на национална и регионална

идентичност, а освен това са налице и нови, неизвестни досега техни проявления в писмена форма чрез социалните мрежи, което е белег на дигиталното общество.

5. Гл. ас. д-р Мая Влахова-Ангелова се представя в конкурса с приносни научни изследвания, които задават модели за по-нататъшни разработки в областта на българската ономастика. Научната ѝ дейност и продукция отговарят на изискванията за заемане на академичната длъжност доцент, затова напълно убедено препоръчвам тя да бъде избрана от НЖ и от НС на ИБЕ.

Дата: 01.08.2019 г.

Изготвил: /подпис/

доц. д-р. Ана Кочева